

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ภาพยนตร์เป็นสื่อหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์และสังคมเป็นอย่างมาก เพราะภาพยนตร์เปรียบดังกระจกที่สะท้อนเรื่องราวต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวของ สังคม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม หรือแม้กระทั่งพฤติกรรมต่างๆ โดยผ่านมุมมองทัศนคติ จากคนๆหนึ่ง กลุ่มคน หรือสังคมหนึ่ง ถ่ายทอดไปยังอีกสังคมหนึ่ง ภาพยนตร์จึงเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมชั้นดี ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแม่นยำ (ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจนในปัจจุบัน คือภาพยนตร์เกาหลี ที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากในปัจจุบัน) ภาพยนตร์จึงเป็นสื่อกลางหนึ่งในการเชื่อมโลกให้แคบลง ให้มองเห็น เข้าใจกัน โดยมีการรับและถ่ายอิทธิพลซึ่งกันและกัน

ภาพยนตร์จึงเป็นสื่อที่มีมูลค่า มีทั้งศาสตร์และศิลป์ หลากหลายองค์ความรู้ประกอบเข้าด้วยกันจนกลมกล่อมเป็นอรรถรสแก่ผู้ชม เรื่องราวนับแสนล้านเฟรมถูกร้อยเรียงต่อกัน สิ่งเหล่านี้เป็น ข้อมูล ที่ถูกจัดลำดับ ส่งเข้าสู่ระบบการรับรู้ ของผู้ชม ผู้ชมเปรียบเหมือนเครื่องรับข้อมูลโดยนำข้อมูลเหล่านั้นมาประติดประต่อเชื่อมโยงกัน จากการรับรู้ เปลี่ยนเป็นความเข้าใจ ในเรื่องราวทั้งหมด กระบวนการนี้ถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญมาก โดยผ่านวิธีการ ลำดับภาพ หรือ การตัดต่อภาพยนตร์ นั่นเอง แม้ว่าขั้นตอนนี้จะขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการผลิตภาพยนตร์ (Post- production) แต่ก็จัดว่ามีความสำคัญและสามารถส่งผลให้ภาพยนตร์นั้นมีความน่าสนใจชวนติดตาม หรือ ไม่น่าสนใจไปเลยก็ได้ ดังนั้นการตัดต่อภาพยนตร์ที่ดีย่อมทำให้ผู้ชมได้รับข้อมูลที่ชัดเจน ไม่สับสน ยิ่งไปกว่านั้น การตัดต่อยังส่งผลต่ออารมณ์ของผู้ชมให้ โศกเศร้าสะเทือนใจ เร้าใจ สนุกตื่นเต้น หรือ หวาดผวา ได้

สิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาโดยตรง ผู้ตัดต่อจำเป็นจะต้องเข้าใจในความหมาย ความต้องการทางอารมณ์ของฉากนั้น เพื่อทำการจัดลำดับข้อมูลได้อย่างถูกต้อง เพราะผู้ตัดต่อ (Editor) ก็เปรียบเหมือนนักเล่าเรื่องที่ต้องมีศิลปะในการลำดับการเล่า เริ่มอย่างไร จบอย่างไร ให้สนุกและน่าติดตาม ข้อมูลใดที่ควรปิด ข้อมูลใดที่ควรเปิดเผย จังหวะช้าและเร็วของภาพ รวมไปถึงเสียงดนตรี และเสียงบรรยากาศ สิ่งเหล่านี้มีผลทางอารมณ์ต่อผู้ชมทั้งสิ้น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหน่วยงานการตัดต่อภาพ เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญจากหลายๆ หน่วยงานใน อุตสาหกรรมภาพยนตร์ และเนื่องจากความรู้ทางด้านทฤษฎีการตัดต่อภาพยนตร์ในประเทศไทยยังเป็นผู้รู้ที่ยังไม่ได้ถูกทำให้แพร่หลายมากนัก โดยเฉพาะเป็นตำราการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มักจะอยู่ในรูปแบบตำราภาษาต่างประเทศ หรือถ้าเป็นในรูปแบบภาษาไทยก็มักจะอยู่ในลักษณะคู่มือการใช้โปรแกรมการตัดต่อ ที่ไม่ได้มุ่งเน้นไปที่เนื้อหาของศาสตร์ในการลำดับภาพที่มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้ชม

โดยการวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ศาสตร์และศิลป์ในการลำดับภาพ เพื่อนำมาเรียบเรียงเป็นทฤษฎีในการเรียนการสอนแก่นักศึกษาภาพยนตร์ และบุคคลทั่วไปที่สนใจ โดยจะมุ่งเน้นทำการศึกษาวิเคราะห์จากภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลเฉพาะ สาขาการลำดับภาพยอดเยี่ยม จากเวที ออสการ์ โดยสถาบันศิลปะและวิชาการทางภาพยนตร์ ซึ่งจัดว่าเป็นสถาบันที่ได้รับความเชื่อถือ ในช่วง 10 ปี ระหว่างค.ศ. 1999 - 2008 มาจำนวน 10 เรื่อง คือ *The Matrix* (1999) *Traffic* (2000) *Black Hawk Down* (2001) *Chicago* (2002) *The Lord of the Rings: The Return of the King* (2003) *The Aviator* (2004) *Crash* (2005) *The Departed* (2006) *The Bourne Ultimatum* (2007) *Slumdog Millionaire* (2008) โดยภาพยนตร์ทั้งหมดนี้จัดได้ว่าเป็นภาพยนตร์ที่มีคุณภาพระดับโลก และเป็นที่ยอมรับในวงกว้างทั้งในวงการและบุคคลทั่วไป โดยเป็นตัวอย่างที่มีความเหมาะสมและร่วมสมัยในการทำวิจัย

ทั้งนี้จะทำการวิจัยจะทำการศึกษาร่วมกับทฤษฎีการตัดต่อจากตำราไทย และต่างประเทศ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้ได้ทฤษฎีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน และผู้ที่สนใจ โดยนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นประโยชน์และพัฒนาในส่วนงานตัดต่อภาพยนตร์ ในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาหลักการการตัดต่อ ลำดับภาพ จากภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัล ในสาขาการลำดับภาพยอดเยี่ยม
2. เพื่อรวบรวมภาพยนตร์ที่มีความโดดเด่นในด้านการลำดับภาพ ในช่วงเวลาย้อนหลังไม่เกิน 10 ปี นับ จาก ปีพ.ศ. ที่ทำการวิจัย เพื่อให้มีความร่วมสมัย
3. เพื่อนำการวิเคราะห์การลำดับภาพ และการตัดต่อภาพยนตร์ที่ได้ นำไปใช้เป็นแบบอย่างและทฤษฎีใน การเรียนการสอน ต่อไป

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ผู้วิจัยได้วางขอบเขตของการศึกษาผลงานภาพยนตร์ตั้งแต่ปีค.ศ. 1999 – 2008 (พ.ศ. 2542-2552) โดยคัดเลือกภาพยนตร์ที่มีความโดดเด่นด้านทางด้านการลำดับภาพ ซึ่งได้รับรางวัลสาขาการลำดับภาพยอดเยี่ยม จากเวทีออสการ์ โดยสถาบันศิลปะและวิชาการทางภาพยนตร์ มาจำนวน 10 เรื่อง คือ *The Matrix* (1999) *Traffic* (2000) *Black Hawk Down* (2001) *Chicago* (2002) *The Lord of the ring : The return of The king* (2003) *The Aviator* (2004) *Crash* (2005) *The Departed* (2006) *The Bourne Ultimatum* (2007) *Slumdog Millionaire* (2008)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการเรียนการสอน
2. จัดพิมพ์ในรูปแบบเอกสาร และซีดีรอมประกอบการสอน หรือตำราเรียน
3. เพื่อทราบถึงหลักการ แนวคิด รูปแบบ วิธีการของการตัดต่อภาพยนตร์ที่ร่วมสมัย เหมาะสมกับภาพยนตร์ในปัจจุบัน
4. นำการศึกษาพัฒนาทฤษฎีการลำดับภาพในภาพยนตร์ มาช่วยเป็นส่วนหนึ่งในการตัดต่อภาพยนตร์ในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยต่อไป

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

ศึกษาและพัฒนาทฤษฎี หมายถึง ศึกษาและพัฒนาทฤษฎีของการลำดับภาพในยุคดิจิทัล นันไลเนียร์ ในช่วงปี 1999 – 2008 (พ.ศ. 2542- 2552)

การลำดับภาพ หมายถึง การลำดับข้อต่อในภาพยนตร์ให้เกิดความต่อเนื่อง เชื่อมโยงกัน เพื่อให้เกิดเป็นเรื่องราวเป็นลำดับไป โดยใช้เทคนิค วิธีการ รูปแบบ แนวคิดในการตัดต่อภาพยนตร์ในการสร้างความหมาย และอารมณ์

ภาพยนตร์ หมายถึง ภาพยนตร์ประเภทบันเทิง